

SZÉTSZAKADT CSALÁDOK: AZ EGYIK SZÜLŐ KÜLFÖLDI MUNKAVÁLLALÁSÁNAK HATÁSA A CSALÁD ÉLETÉRE

Tóth Flóra

Óvodapedagógus alapképzési szak, levelező munkarend

Neveléstudományi Intézet, Gyermeknevelési Tanszék

Belső témavezető: Fináncz Judit, PhD., Egyetemi docens, Gyermeknevelési Tanszék

Vizsgálatomat abból a célból végeztem, hogy betekintést nyerhessek azon családok életébe, ahol az egyik szülő külföldön dolgozik. Ahhoz, hogy ebbe mélyebben bele tudjam ásni magam, interjúkat készítettem néhány, ilyen helyzetben élő családdal. Hét édesanyával sikerült beszélgetnem, valamint egy édesapával. A kutatási kérdéseim melyekre a választ kerestem a következők voltak:

Mennyire erősítette meg a családokat, vagy épp gyengítette meg, az egyik szülő rendszeres hiánya?

Mi volt a meghatározó pont az emberek életében, ami miatt külföldön kezdtek dolgozni?

Hogyan változik a gyermekek viselkedése, amikor a másik szülő is otthon tartózkodik?
Mennyire borítja fel az addig megszokott rendszert, amit a szülő felépített?

Milyen feladatok hárulnak az itthon maradt szülőre a mindennapokban, hogy egyedül maradt szülőként el tudja látni gyerekeit?

A külföldön munkát vállalók és családjaik rendelkeznek nyelvtudással, mennyire fontos az elhelyezkedéshez a nyelvtudás külföldön?

Milyen a gyerekeknek a kapcsolata a külföldön dolgozó szülővel, gyengülnek az érzelmi kapcsolatok ez alatt az idő alatt?

A tényező, amely minden családnál jellemző volt, hogy a kiskorú gyermekek a szoros kötődésből kifolyólag, nagyon hiányolják a távol tartózkodó szülőt. Ebből is észrevehető, hogy a gyermek nem tragédiának fogja fel ezt a helyzetet, sokkal inkább fontosabbá válik a pillanat, amikor újra találkozhatnak. Ehhez azonban hozzájárul az is, hogy a gyermek mit lát, a mellette maradt szülő, hogy reagálja le a spontán keletkezett helyzeteket, problémákat. Természetesen

sajnos ők azok a családból, akik a legnagyobb elszennvedői a szituációnak és örök sebeket ejthet bennük, ez azonban az esetek kevés százalékában fordul elő.

Amire mindenképp szeretnék reflektálni, az a nyelvtudás megléte vagy épp hiánya. A hirtelen történő rákényszerülés miatt a többségnek abszolút hiányzott a nyelvtudás, a fő szempont a jobb lehetőség megragadása volt, munkájuk során pedig lehetőségük adódott az adott ország nyelvének elsajátítására. Akadtak azonban olyanok is, akik némi vagy magas fokú nyelvtudással rendelkeztek, hisz esetleg életük ezt megelőző részében is tartózkodtak külföldön. Azt gondolom, így evidens, hogy aki úgy megy ki, hogy meg tudja magát egyszerre értetni az idegen ország lakosaival, magasabb pozíciót kaphat, valamint szélesebb a paletta a munkakörök tekintetében is.

Mindkét félnek nehéz egy ilyen helyzetben élni, de meglátásom szerint az itthon maradt szülőkre nagyobb felelősség és teher hárul a mindennapokban. Sok dologban megnyilvánulhat ez, például a másik szülő „helyettesítése”, a külön töltött időben keletkezett űr betöltése. Ha az édesanyákra gondolunk, mindenkinek az jut eszébe, hogy főz, mos, rendezzi a gyermeket és társai, ilyenkor azonban ez a teher megsokszorozódik a vállán. Nem mehetek el amellett, hogy megemlítem egyetlen férfi interjú alanyomat, akinek pedig egy anya feladatát kellett átvennie, míg párja dolgozik. Véleményem szerint egy édesanya helyettesítése embert próbálóbb feladatnak mondható, hisz kiskorban a gyermekek legtöbbször az édesanyjukhoz jobban kötődnek. Ennél a családnál elmondható még, hogy a gyermek keresi az anya személyét s ez megnyilvánul az érzelmi feltörésében, valamint az érintés igényében is.

Kutatásom során, figyelmet fektettem arra is, hogy megtudjam miként változik a megszokott rend abban az esetben, ha a külföldön dolgozó szülő, hazatér munkájából, valamint mi történik a visszatérést követő időszakban. Tapasztalataim alapján, első esetben, mikor a szülő hazatér a kisgyermek életét és napirendjét felborítja, természetesen nem szándékosan. Mivel az adott szülő nem tudja a kialakított rendszert, így előfordul, hogy lazábban fogja a gyepőt és a gyermek ezáltal próbára is teszi idegrendszerét. Ezután következik az újbóli szétválás, mikor a szülő visszamegy külföldre, ekkor az itthon maradt fél nagyjából kezdheti újra a szabályok és a rend kialakítását. Úgy gondolom, ez egy elég megterhelő folyamat, hisz ez minden héten újra és újra lejátszódik. A gyermekeken is maximálisan észrevehető, mikor az újbóli szétválás bekövetkezik. Legtöbb esetben kedvtelenek, szomorúak, azonban sajnos előfordul, hogy néhányukból agresszív viselkedést is kiválthat. Ilyenkor az óvodapedagógus, tanító munkája az, hogy a helyzetet kordában tartsa és megfelelően tudja kezelni. Mivel személyes élmények kötnek ehhez az életvitelhez, így úgy gondolom empatikusabban tudok fordulni azokhoz a

gyermekekhez, akik ezen keresztül mennek. Fontosnak tartom, hogy pedagógustársaim is naprakészek legyenek ebben a témában és megfelelően kezeljék őket, hiszen a „hisztis”, „rossz” külső mögött, sokszor egy megtört gyermek lakozik.